Motion till riksdagen 1987/88:K405

av Birthe Sörestedt m. fl. (s)
om åtgärder mot våldsskildringar i videogram

Mot.
1987/88
K405–408

Video har blivit ett utbrett underhållningsmedium i Sverige. I ett snabbt växande utbud med filmer av olika kvalitet och för mest skiftande smakriktningar, ökar också utbudet av filmer med våldsskildringar och pornografi.

Det är möjligt att hyra eller köpa videokassett med våldsinslag, ibland helt lagligt, trots att den förbjudits av filmcensuren. Filmcensuren har granskat 140 videogram utvalda av ungdomar. Resultatet blev häpnadsväckande, nästan två tredjedelar av filmerna skulle inte passerat utan ingripande vid en förhandsgranskning.

I dag är de flesta forskare överens om att våldsprogram kan ge negativa effekter. 200 Malmöbarns mediavanor har undersökts. Forskarna visar bl. a. att "storkonsumenter" – det gäller både pojkar och flickor – av vålds- och skräckfilmer påverkas negativt. De har blivit mer aggressiva och okoncentrerade i skolan. Instabila barn har i högre grad än andra sökt sig till våldsfilmer och detta har sedan förstärkt deras beteende. Hög konsumtion av videovåld kan bidraga till att många ungdomar inte mår bra. Det kan också ge avtrappningseffekter. Man tål mer och mer våld och det finns risk för att man till sist tappar verklighetsförankringen och känner mindre avsky för våld.

Möjligheterna för föräldrarna att påverka valet av filmer är begränsade. Dels måste man ha kunskaper om innehållet, om filmen innehåller grövre våldsinslag, dels hyr och ser flera ungdomar filmerna tillsammans.

Med ett ökat utbud av nytillkommande videofilmer blir det också allt svårare för enskilda personer att kunna ta del av dem och anmäla filmer för en efterhandsgranskning.

Den nuvarande lagstiftningen har inte haft någon effekt på utbudet. Möjligheterna att frivilligt förhandsgranska filmerna har inte heller utnyttjats i någon större omfattning, därför har det inte blivit den utrensning av videogram med våldsinslag som var tänkt.

I flera kommuner har myndigheter och olika intresseorganisationer startat kampanjer för att minska utbudet av våldsvideogram. I ett polisdistrikt har det producerats en videofilm till utlåning. Denna pekar på det allt råare våldet i samhället. Man vill bl. a. informera och ge kunskaper om att människokroppen inte tål den form av slag och sparkar som ofta visas i videofilmer.

Forskning och kunskapsspridning om våldsskildringarnas effekter måste ökas. En bred upplysningsverksamhet bör påbörjas för att nå attitydförändringar och för att föräldrar och ungdomar skall kunna göra medvetna val och

1 *Riksdagen 1987/88. 3 saml. Nr K405–408*

efterfråga kvalitetsfilmer. Intresset av att ge skydd mot de skadeverkningar som våldsskildringar kan medföra väger tyngre än de begränsningar i yttrandefriheten som en obligatorisk förhandsgranskning innebär.

Eftersom nuvarande lagstiftning och andra hittills vidtagna åtgärder inte gett någon märkbar effekt på utbudet bör förutom ett ökat stöd till informationsverksamheter införas en obligatorisk granskning av alla videogram.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en lag om allmän förhandsgranskning av alla videogram samt ökat stöd till informationsverksamheter.

Stockholm den 19 januari 1988

Birthe Sörestedt (s)

Bo Nilsson (s) *Margit Sandéhn (s)*

Nils T Svensson (s)